

man alt saadanne Paradoxer og Overdrivelser (f. Ex. om Historieskrivnings Unytte og Oversættelsers Umulighed); — han gentager dem her, og kommer f. Ex. atter og atter tilbage til den fuldstændige »incompréhension«, der efter hans Mening maa bestaa fra Land til Land, og indenfor det samme Land fra Klasse til Klasse. Meningen kan være god nok, — men den formuleres altfor skarpt. En betydelig Fejl ved Bogen er dens Vidtløftighed og de hyppige Gentagelser, der gør Læsningen af den noget trættende. De fleste af Forf.s tidligere Bøger have erhvervet sig en betydelig Læserkreds; hans »Psychologie des foules«, hans »Lois psychologiques de l'évolution des peuples« og endnu flere af hans Bøger udkom i flere Oplag, og ogsaa det her foreliggende Værk fortjener, trods sine iøjnefaldende Mangler, opmærksomme Læsere.

A. P.-St.

Dr. med. Hugo Hoppe, Oberarzt an der Prov. Irrenanst. Allenberg O. Pr.: Die Thatsachen über den Alkohol. Dresden, Verlag von O. V. Böhmert. 1899. (158 S. + 56 Tabeller).

Forf. begynder sit særdeles flittige og fortjenstfulde Arbejde med at meddele en Mængde statistiske Oplysninger over Alkoholforbrugets Størrelse og Stigning i de sidste Decennier i de fleste Kulturlande. Øl-Forbruget udgjorde eksempelvis i Nordtyskland i Halvfjerdserne omtrent 60 Liter pr. Hoved aarlig, steg derefter til 70, 80, 90, og udgør nu omtrent 100 Liter. I Bayern derimod udgør det ca. 240 (i München endog omtrent det Dobbelte af Gennem-

man alt saadanne Paradoxer og Overdrivelser (f. Ex. om Historieskrivnings Unytte og Oversættelsers Umulighed); — han gentager dem her, og kommer f. Ex. atter og atter tilbage til den fuldstændige »incompréhension«, der efter hans Mening maa bestaa fra Land til Land, og indenfor det samme Land fra Klasse til Klasse. Meningen kan være god nok, — men den formuleres altfor skarpt. En betydelig Fejl ved Bogen er dens Vidtløftighed og de hyppige Gentagelser, der gør Læsningen af den noget trættende. De fleste af Forf.s tidligere Bøger have erhvervet sig en betydelig Læserkreds; hans »Psychologie des foules«, hans »Lois psychologiques de l'évolution des peuples« og endnu flere af hans Bøger udkom i flere Oplag, og ogsaa det her foreliggende Værk fortjener, trods sine iøjnefaldende Mangler, opmærksomme Læsere.

A. P.-St.

Dr. med. Hugo Hoppe, Oberarzt an der Prov. Irrenanst. Allenberg O. Pr.: Die Thatsachen über den Alkohol. Dresden, Verlag von O. V. Böhmert. 1899. (158 S. + 56 Tabeller).

Forf. begynder sit særdeles flittige og fortjenstfulde Arbejde med at meddele en Mængde statistiske Oplysninger over Alkoholforbrugets Størrelse og Stigning i de sidste Decennier i de fleste Kulturlande. Øl-Forbruget udgjorde eksempelvis i Nordtyskland i Halvfjerdserne omtrent 60 Liter pr. Hoved aarlig, steg derefter til 70, 80, 90, og udgør nu omtrent 100 Liter. I Bayern derimod udgør det ca. 240 (i München endog omtrent det Dobbelte af Gennem-

snitstallet for Bayern), i Württemberg henimod 200, i Baden omtrent 150 Liter osv. I det tyske Brændevinskat-Gebet er Forbruget af Brændevin pr. Individ aarligt 4,2 Liter, foruden 1,6 Liter til industrielt Forbrug. I Nordamerika steg Øl-Forbruget i de sidste tyve Aar, Aar for Aar, fra 6,58 i 1877 til 15,16 Gallons pr. Hoved aarlig i 1896. I Danmark steg Forbruget af skattepligtigt Øl fra 33,6 Potter pr. Individ aarlig i 1892—94 til 38,0 i 1895—97, Forbruget af skattefrit Øl fra 55,5 til 58,8, medens Brændevinsforbruget forblev omtrent konstant (resp. 16,1 og 16,2).

Af sin omfangsrige Forbrugs-Statistik uddrager Forf. den Slutning, at Øl-Forbruget er voxet »ins Riesenhafte«; Brændevins-Forbruget er ikke derfor blevet mindre, hist og her er det endog steget, enkelte Steder — især hvor en stærk Anti-Alkohol-Bevægelse har været i Gang — er det vel taget noget af, — men det samlede Alkohol-Forbrug er taget mægtigt til.

Efter at have meddelt nogle Oplysninger om Tallet af Udskænkingssteder gaar Forf. over til at beregne, hvad Befolkningen betaler for sine Alkoholica. Forf. beregner, at i Tyskland ofres der aarligt henimod 3 Milliarder Mark til Alkoholica, nemlig til Øl omtrent 1600 Mill., til Brændevin, Kognak, Likører o. lgn. mindst 700 Mill. og til Vin mindst 500 Mill. M. Deraf gaar omtrent 2 Milliarder til det benyttede Raastof, til Arbejds løn for de i Bryggerierne og Brænderierne beskæftigede Arbejdere, overhovedet til den egentlige Produktion. Til Ølskat gik 92 Mill. M. i 1897, til Brændevinsafgift 150 Mill. M. I 1890 regnede man Udgiften til Alkoholica at ud-

gøre omtrent 40 M. pr. Hoved aarligt, nu er den stegen til over 50 M. Den tyske Rigshær og -Flaade er ikke billig, — men Alkoholismen koster dog alene i direkte Pengeudgift, fem Gange mere end Militarismen; — det henstilles, hvad man vil foretrække: Militarismen, der koster noget over $\frac{1}{2}$ Milliard M. eller Alkoholismen, hvis direkte Pengeudgift rækker op imod 3 Milliarder.

En Tysker anvender af sin Aars-Indtægt omtrent $\frac{1}{8}$ til Alkoholica, — d. v. s. dette er Gennemsnittallet for den hele Befolkning, alle Samfundsklasser, begge Køn, alle Aldre. Blandt Arbejdere, der blandt deres Kammerater anses som ganske maadeholdne Personer, er det helt almindeligt, at $\frac{1}{7}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{4}$, ja endnu mere af Indtægten gaar til Øl og Brændevin. At Arbejdere for Øl og Brændevin betale det Dobbelte af, hvad de give ud til Kød, er noget ganske sædvanligt. Efter de meget omhyggelige Undersøgelser, som Fabrikinspektionen i Baden har anstillet, finder man Cigararbejdere, der til Husholdningsudgifter ialt ofre 456 M. aarlig, men til Øl 104 M. og til Kød kun 45 M. — — Lignende Forhold i mange andre Lande!

Og hvad faar man saa for de mange Penge, man giver ud til Drik? Forf. meddeler et overvældende statistisk Materiale til Belysning af Alkoholismen. I indholdsrige Kapitler omhandler Forf. Alkoholens fysiologiske Virkninger, Alkoholen som Sygdomsaarsag, Alkohol og Morbiditet, Alkohol og Mortalitet, Alkohol og Sindssygdом, Alkohol og Forbrydelser, Alkohol og Familielivet, Alkohol og Degeneration etc. etc.

Kampen mod Alkoholismen er tilvisse forbunden med store Vanskeligheder. En Vane, der er trængt saa dybt ned som Drikkevanen, er det ikke let at faa Bugt med. Hvorfor drikker Folk? Først for at »være med«, dernæst af Vane. »Folk drikke, fordi andre Folk drikke. Har man først vænnet sig til at drikke, vil der altid findes Anledning til at drikke. Folk drikke, naar de mødes; de drikke, naar de skilles. De drikke, naar de ere sultne for at bedøve Sulten, og naar de ere mætte for at vække Appetiten. De drikke, naar det er koldt for at varme sig, og naar det er varmt for Afkølingens Skyld. De drikke, naar de ere søvnige, for at stramme sig op, og de drikke, naar de lide af Søvnløshed, for at falde i Søvn. De drikke, naar de ere bedrøvede, de drikke, naar de ere i godt Humør. De drikke ved Daab, de drikke ved Begravelse. De drikke, drikke, drikke«. Aldrig mangle de et Paaskud for Drikkeriet.

At Alkoholismen bør bekæmpes, viser det foreliggende Skrift tydeligere end noget andet. Kampen er vanskelig, det er sikkert nok; men haabløs behøver den ikke at være, — naar man blot vil føre den, føre den med Energi og Eftertryk. Det synes imidlertid, at Viljen til at bekæmpe Alkoholismen kun er svag. Forholdsregler mod Øl- og Brændevinsdrikkeriet anses ikke for »demokratiske«. Det anses for udemokratisk at ville fordyre »den fattige Mands Snaps«, skønt den sande Folkeven ikke vilde sky noget Middel til Alkoholismens Bekæmpelse.

A. P.-St.
